

زاده و کازرونی و آقا سید یعقوب هم جواب دارد.

بنابراین خوب است این مذاکرات را بگذاریم برای بعد و مذاکره راجع به فوریت، عدم فوریت آن بنمائیم برای اینکه عقیده کمیسیون هم هنوز معلوم نیست.

رئیس - این ترتیب مخالفت با نظامنامه ندارد برای اینکه این موقع سواى سایر مواقع است در سایر موارد وقتیکه رد فوریت بشود دلالت بر رد لایحه نمى کند ولی در همچو موقعیکه بکروز بیشتر از عمر مجلس باقی نیست رد فوریت دلالت دارد بر رد لایحه بنابراین گمان نمیکند مخالفتی با نظامنامه داشته باشد.

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده با حضرت والا موافقم که بایستی رأی فوریت لایحه گرفت تا به کمیسیون مراجعه شود بشود و بعد از این لایحه باین مهمی فوراً طبع و بین آقایان نمایندگان توزیع شود تا آقایان نمایندگان رأی خودشان را بدهند.

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده کمال اطمینانی که باین کابینه حاضر داشتم و دارم معذرتاً با فوریت این لایحه بکلی مخالقم و عرض میکنم از موی ندارد که ما مستمری تصویب کنیم که محتاج باستقراض شویم خوبست بخارج مملکتی که راجع بوزارتخانهها و ادارات است مستثنی کرده و بقیه آن که ضرورت ندارد رد شده و قرضه هم نشود وزیر مالیه - اولاً یاد آوری میکنیم

اینکه میفرمایند اینقدر شهریه و مستمری تصویب نکنند مجلس شورای ملی يك بودجه کل برای مملکت تصویب کرده است و این شهریهها و مستمریها هیچکدام اضافه بر بودجه نیست یا در واقع راجع است بمفاصا حسابهای سنوات گذشته یا اجازه پرداخت وجوهی است از همین بودجه که مجلس تصویب کرده است بنحو دیگر مثل اینکه امشب يك لایحه که از طرف وزارت خارجه پیشنهاد شده بود و تصویب فرمودید و این چیز اضافه میشود که از طرف وزارت خارجه پیشنهاد شده بود بلکه يك خرجی بود در حدود اعتبار بود منتهی وزارت مالیه برای خرج کردن آن محتاج بتصویب مجلس شورای ملی بود و حالا چون موضوع فوریت است بنده زیاد اطلاع بسلام نمیدهم همین قدر آقایان را توجه میدهم بفرمایش آقای رئیس مجلس که فرمودند در این موضوع رد فوریت رد لایحه است زیرا غیر از این چاره نیست حالا نمى خواهم عرض کنم که لایحه را تصویب کنید ولی اقلای باید به آن توجه کنید برای اینکه از طرف دولت پیشنهاد شده و اگر دولت آنرا لازم ندانست

پیشنهاد نمیکرد و البته مانع گوئیم که نظر دولت را بر نظر آقایان تحمیل کنیم بلکه آقدر هست که باید مطالعه بفرمائید و حرفهای دولت را بشنوید و حرفهایی که دارید بفرمائید شاید کمیسیون ما را متقاعد کرد شاید شمارا قانع کرد پس این رأی که ما از شما میخواهیم باید متوجه باشید که رد آن مستلزم رد لایحه است ولی قبولش مستلزم قبول لایحه نیست پس رأی دادن به فوریت ضرری ندارد ولی از رد ممکنست ضرری پیدا شود این است که استدعا می کنم که آقایان اشکال نفرمایند و رأی بدهند تا در جلسه آینده در اصل مطلب مذاکره شود.

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است و بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی است. رأی میگیریم به فوریت يك شوری

حائری زاده - چون رجوع بکمیسیون بودجه میشود و لوایح بودجه هم يك شور بیشتر لازم ندارد بنابراین محتاج به رأی نیست

رئیس - خیر موضوع استقراضی غیر از موضوع بودجه هست. رأی میگیریم به فوریت يك شوری آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد این لایحه بکجا باید مراجعه شود آقای آقا میرزا علی کازرونی

(اجازه)

آقا میرزا علی کازرونی - بنده نظر به تجربیاتی که راجع بکمیسیون بودجه دارم و بواسطه مخارج زیادی که بدبختانه برای ما تهیه کردند محتاج باستقراض شده ایم بنده تقاضا دارم این لایحه به کمیسیون مراجعه نشود.

(همه بین نمایندگان توهین میکنند)

رئیس - قسمت چهارم ماده ۱۲۹ در باره آقای آقا میرزا علی باید اجراء شود.

آقا میرزا علی - مقرر فرمائید قرائت شود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۲۹ - مواخذة با منع حضور در موارد ذیل است

۱ - نماینده که پس از مؤاخذة در همان جلسه مجدداً از دایره نظم خارج میشود.

۲ - نماینده که در ظرف ۶ ماه دو مرتبه مؤاخذة شده باشد.

۳ - نماینده که مردم را در مجلس علنی بزود خورد یا جنک خانگی یا بضدیت و نقض قوانین اساسی دعوت و ترغیب نماید.

۴ - نماینده که نسبت بمجلس یا قسمتی از مجلس یا بر رئیس هتک شرف نماید

۵ - نماینده که نسبت بیک یا چند نفر از هیئت دولت فحش داده یا تهدید نماید

۶ - نماینده که بدولت توهین نماید

رئیس - ایشان نسبت بیک قسمت از مجلس هتک شرف کردند اگر توضیحاتی دارند بدهند بعد رأی میگیریم به منع حضور.

کازرونی - اولاً بنده قصد هتک شرفی نداشتم و نخواستم هتک شرفی کرده باشم عرض میکنم این حقوق و شهریه که از مجلس شورای ملی گذشته است و کسر بودجه برای مملکت پیدا شده است و بالنتیجه این شده است که امروز میگوئیم محتاج به استقراض شده ایم از این جهت عقیده بنده این است که باین کمیسیون نبایستی ارجاع شود این هتک شرف نیست حالا اگر آقایان حس کرده اند که این هتک شرف است بنده نمیدانم بنده خدای نکرده نگفتم که کمیسیون خیانت کرده بلکه يك لوایحی را که دولت پیشنهاد کرده است تصویب کرده اند و حالا محتاج باستقراض شده ایم اگر این نسبت بی شرفی است بنده چنین قصدی نداشتم

رئیس - ایندفعه رأی گرفته میشود برای اینکه بعد از این التفاتی بمفهوم الفاظ و معانی که بیان مینمایند داشته باشند رأی میگیریم بمنع ورود آقای آقا میرزا علی آقایانیکه تصویب مینمایند قیام فرمایند (چند نفری قیام نمودند)

مقارن سه ساعت از شب گذشته آقای رئیس ممتنعاً از مجلس خارج شدند و جلسه دیگر تشکیل نگردید.

مؤتمن الملك

جلسه دویست و نود و دو صورت مشروح مجلس یوم پنجشنبه سی و یکم جوزا ۱۳۰۴ مطابق ششم ذیقعد ۱۳۴۱

مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر به ریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل گردید. (راپورت کمیسیون بودجه راجع به حقوق معلمین ژیمناستیک و ذغال سنگ مدارس را آقای منتصر الملك بشرح ذیل قرائت نمودند)

کمیسیون بودجه سابق لایحه ۱۴۳ وزارت معارف را تحت مطالعه در آورده قسمت اول و دوم لایحه را که راجع بمبلغ دویست و دو تومن حقوق معلمین ژیمناستیک مدارس متوسطه و سه هزار و هفتصد تومان قیمت ذغال سنگ مدارس متوسطه است و در بودجه پیشنهادی از قلم افتاده بود تصویب نموده است لهذا دو ماده ذیل را برای تصویب بمجلس مقدس پیشنهاد مینماید.

ماده ۱ - وزارت مالیه مجاز است مبلغ دویست و دو تومان حقوق معلمین ژیمناستیک مدارس متوسطه را از بابت یکساله سنه

ماضیه ایت ائیل ۱۳۰۱ علاوه بر بودجه وزارت معارف پرداخت نماید.

ماده ۲ - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سه هزار و هفتصد تومان قیمت ذغال مدارس متوسطه که در موقع پیشنهاد بودجه از قلم افتاده بود است علاوه بر بودجه سنه ماضیه ایت ائیل ۱۳۰۱ و وزارت معارف پرداخت نماید (مخبر کمیسیون فیروز)

رئیس - مخالفی هست یا نه؟ (گفته شد خیر)

رأی گرفته میشود برای دخول در شور مواد آقایانی که تصویب میکنند قیام نمایند (جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول: بشرح فوق قرائت شد

رئیس - آقای آسید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - گرچه بنده نمیدانم از طرف مقام محترم ریاست امر میشود که خارج از موضوع است ولی ناچارم این يك کلمه را عرض کنم که آقای مخبر یا کسی دیگر بنده جواب بدهند وزیر مسؤل بودجه يك وزارت خانه است و بعد از آنکه او بودجه خودش را مینویسد و در مجلس هم تصویب میشود دیگر مجلس مسؤل اجزاء ادارات و وزارتخانهها نیست شخص وزیر مسؤلست بعد از آنکه يك بودجه تصویب شد و پولی را گرفته خرج کردند در سال دیگر بمجلس پیشنهاد میکنند که فلان خرج را پیش بینی نکردیم آیا در محاکمات وزراء مسؤل این مسئله پیش بینی شده است تا ما در آتیه گرفتار این ترتیبات نباشیم؟ بعد از آنکه سال تمام شده و وقت گذشته است می آیند و پیشنهاد میکنند که ذغال سنگ یا معلم ژیمناستیک را فراموش کرده ایم؟ ما باید به بینیم حل این مسئله را چه طور باید کرد.

رئیس - آقای داور (اجازه)

میرزا علی اکبر خان داور - بنده راجع بسؤالی که آقای آسید یعقوب در خصوص قانون معاکمه وزراء کردند جوابی نمیدهم که آیا در این قانون از این ترتیبات پیش بینی شده است یا خیر ولی چیزی که هست اینست که معلمین ژیمناستیک که کار کرده اند و زحمت کشیده اند باید حقوقشان هم داده شود و اگر بودجه مرتبی در مملکت ما نبوده است یا وزیر فراموش نموده است که در بودجه بنویسد آنها تقصیری نکرده اند باید حقوقشان را بگیرند و همچنین اشخاصی را که ذغال فروخته اند بمدارس و در مدارس دولتی این ذغال مصرف شده است باید پول ذغالشان داده شود و در این دو موضوع اساساً نمیشود مخالفت کرد و البته در آتیه بایستی آقای آقا سید یعقوب و سایرین سعی نمایند وقتی بودجه ها بمجلس آمد این قبیل نواقص را نداشته باشد.

(از طرف جمعی از نمایندگان - صحیح)

است. مذاکرات کافی است)

رئیس - رأی میگیریم بماده اول - آقایانیکه تصویب مینمایند قیام فرمایند. (اغلب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. ماده دوم. (بشرح سابق قرائت شد)
رئیس - آقای آقاسید فاضل (اجازه)

آقاسید فاضل - بنده کمال موافقت را دارم باینکه پول ذغال اشخاص را باید داد ولی تعجب میکنم ذغال برای وزارتخانه و مدارس لازم است و چهطور شده این مسئله را از قلم انداخته اند یا فراموش فرموده اند خوب است یکی از اعضاء کمیسیون بیان کنند ذغال چهطور شده است از قلم افتاده است و الا در اصل مسئله بنده موافقم.

رئیس - آقای داور (اجازه)

میرزا علی اکبر خان داور - چه شده است که از قلم افتاده است کاری به آن ندارم ولی آقای آقاسید فاضل پس از مراجعه به بودجه معارف می بینند که برای مدارس متوسط ذغال نوشته نشده است در صورتیکه دولت هشت مدرسه متوسطه دارد و در هر مدرسه ده دوازده اطاق است و هر اطاق یک بخاری دارد و در مدت زمستان لااقل دو ماه و نیم ذغال لازم دارند و حد وسطی که در سال باید ذغال بسوزد همین قسمی است که ملاحظه میفرمائید نوشته شده و فوق العاده نیست و بعلاوه پس از تحقیقات و تفتیشات مجدد این وجه پرداخته میشود بنابراین جای تردیدی نیست.

(بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)

رئیس - رأی میگیریم بماده دوم. آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند. (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. شور در کلیات است. مخالفتی نیست؟ (گفته شد خیر)

رئیس - رأی میگیریم در برابرت کمیسیون بودجه که مشتمل بر دو ماده است آقایانی که تصویب می کنند ورقه سفید والا کبود خواهند داد.

(اخذ آراء بعمل آمده آقایان امیر ناصر و متصرف الملك استخراج نموده اند)

رئیس - عده حضار ۷۰ با کثرت ۴۸ رأی تصویب شد.

(خبر کمیسیون خارجه راجع با استخدام مسیود و مرئی بشرح ذیل قرائت شد)

کمیسیون خارجه لایحه ۳۲۷۱۴ دولت راجع با استخدام مسیود و مرئی برای اداره گمرکات تحت مطالعه و دقت در آورده از نقطه نظر ملیت تصدیق نمینماید.

رئیس - آقای پوررضا (اجازه)

پوررضا - بنده بار ایر کمیسیون موافقم. رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)
حاج شیخ اسدالله - بنده خواستم آقای مخبر یا آقای معاون وزارت مالیه توضیح بدهند که آیا این شخص در اداره گمرک سابقه خدمت داشته است یا نه و چند سال در اداره گمرک مستقر بوده است توضیح بدهند تا آقایان مسبوق شوند.

حاج نصیر السلطنه مخبر کمیسیون خارجه بنده نمیدانم مقصود آقای حاج شیخ اسدالله از این سؤال چه بود اگر مقصودشان استخدام بود چنانکه در یکی دوسه جلسه قبل راجع با استخدام این قبیل اشخاص از طرف کمیسیون عرض کردم نظر کمیسیون خارجه این است که اشخاص را که استخدام میکنند از نقطه نظر تخصص باشد باین مناسبت تصدیق خواهند فرمود که از نقطه نظر تخصص رد بکنند اشخاص معدودی باقی خواهند ماند باینجهت کمیسیون کثرات بعضی از مستخدمین را تصویب نکرده نظایر هم دارد.

(جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)

رئیس - کافی است؟ (جمعی گفتند کافی است و عده اظهار کردند کافی نیست)

(حاج بیخ اسدالله - احتیاج مربوط به ملیت نیست.)

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

رئیس - معلوم میشود کافی است. آقایانیکه مفاد راپرت کمیسیون خارجه را تصویب میکنند قیام نمایند.

(قریب با اتفاق قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

(راپرت کمیسیون خارجه راجع با استخدام مسیود و مرئی بشرح ذیل قرائت شد)

کمیسیون خارجه لایحه ۲۴۶۲ دولت راجع با استخدام مسیود و مرئی تحت مطالعه و دقت در آورده و با استخدام مشارالیه را از نقطه نظر ملیت تصدیق نمینماید.

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده تصور میکنم این تعبیری که در راپرت های کمیسیون خارجه شده و مینویسد از نقطه نظر ملیت رد میکند صحیح نیست.

(جمعی از نمایندگان باینطور نیست)

آنچه که بنده تحقیق کردم نظر آقایان عدم احتیاج است و بعد احتیاج مربوط به ملیت نیست کمیسیون خارجه هم فقط باید ملیت را رد نماید و اگر غیر از ملیت و مثلا عدم احتیاج منظور است باید کمیسیون بودجه رد نماید اگر از نقطه نظر ملیت رد میکنند باید تمام مستخدمینی که از آن ملت هستند رد نمایند این است که بنده از این جهت با راپرت کمیسیون

خارجه مخالفم. رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - بنده مخالفم بعد از یک موافق عرایض خود را عرض میکنم.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده عرضی ندارم.

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده با اصل راپرت کمیسیون خارجه مخالف نیستم و با عبارت راپرت همانطور که آقای حاج شیخ اسدالله فرمودند مخالف هستم.

رئیس - آقای اقبال السلطان موافقت؟

اقبال السلطان - خیر بنده هم مخالفم.

رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - کمیسیون خارجه یک جمله مخصوصی دارد که متعلق بخودش است و آن از نقطه نظر ملیت (سیاست) است و آن عبارتی که آقایان میخوانند متعلق بکمیسیون بودجه است و مقصود ما هیچ از این عبارت عین مقصود آقای حاج شیخ اسدالله است یعنی ما امروز احتیاجی به مستخدمین غیر ایرانی نداریم و الا هم ایرانی ها هم بیکار هستند و متخصصین خارجی هم بقدر کفایت در ادارات داریم و باید مابقی اشتغال را بایرانی ها واگذار نمائیم و این پولهای زیادی که باین اشخاص داده میشود من بعد صرف خود ایرانی ها بشود و کمیسیون خارجه در نظر گرفته است که غیر از متخصصین که بقدر کفایت هستند و اخیراً کثرات شده اند سایر کثراتها را کلیه رد نماید و مجال جلو رفتن بایرانی ها بدهد حالا عبارتش را هر طور آقایان صلاح میدانند و میفرمایند همانطور اصلاح فرمایند و از نقطه نظر عدم لزوم یا عدم احتیاج بنویسند کمیسیون اشکالی ندارد.

رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - اولاً اینطور که گفته میشود تصدیق میکنید. مستخدم از نقطه نظر احتیاج یا از نقطه نظر حقوق زیاد یا کم است. لازم است یا لازم نیست. تصور نمیکنم مربوط بکمیسیون خارجه باشد فقط وظیفه کمیسیون خارجه تشخیص ملیت است که آیا از نقطه نظر ملیت صلاح است یا خیر کمیسیون بودجه باید رأی بدهد که این مستخدم از نقطه نظر حقوق لازم است استخدام شود یا نه و آیا باید فلان قدر حقوق باور داده شود یا خیر بدین جهت بنده تصور میکنم کمیسیون خارجه نیاستی بکنفر از مستخدمین که تبعه امریکا هستند و ما هم همه بالاتفاق تصویب کردیم که هر گاه احتیاج پیدا کردیم از امریکا متخصصین خارجی استخدام کنیم رد نماید و این عرض بنده هم مانع از این نیست که از نقطه نظر سیاسی با حضرت و الاموافق

باشیم که میفرمایند ما باید سعی کنیم حتی المقدور مستخدم خارجی کمتر داشته باشیم و تا احتیاج میبریم ما را و ادارکنند از خارجه استخدام نکنیم و بانباع خودمان اجازه بدهیم و وسیله تهیه کنیم که آنها هم بتوانند استفاده کنند و استفاده بدهند این فرمایششان صحیح است ولی بالاخص در مورد این شخص که فعلاً مطرح مذاکره است بنده مخالفم و دلایلی که دارم بعرض آقایان میرسانم خاطر محترم آقایان است در موقعی که مستشار و مستخدم از امریکا خواسته می شود در کابینه آقای قوام السلطنه مخصوصاً خیلی از آقایان مصر بودند که از برای وزارت فوائد عامه از نقطه نظر فنی مهندسین امریکائی بخواهند و مکرر این مطلب در مجلس (گر چه مکرر نمیگویم ولی دومرتبه قطع دارم اشاره باین مطلب شده است حتی در موقع پروگرام آقای مستوفی الممالک هم در این باب مذاکره شد) دولت امریکا در جواب تقاضای دولت ایران اینطور اظهار عقیده کرده بودند که پس از آمدن مستشاران مالیه بایران و آمدن رئیس کل مالیه ویس از مطالعاتی که نموده اند تبعه آنها حاضر خواهند شد که بایرانیها کمک کنند و مستخدم بدهند

استخدام این شخص که فعلاً موضوع مذاکره است در نتیجه تمام این مذاکرات واقع شده یعنی پس از تذکرات دولت ایران با دولت امریکا موکول کردن دولت امریکا باینکه آن مأمورین مالیه که میآیند رسیدگی کنند و اطلاع بدهند بعد از آن این مأمورین مالیه آمدند و اطلاعاتی تحصیل کرده و مذاکراتی نموده اند این شخص که مسیو باور بوده یا نبوده بنده نمیدانم اظهاری که در کتبر میلبسیو خودش بنده کرد بعد از اطلاعات یککنفر امریکائی را در نظر گرفتند که استخدام کنند اگر غلط نرفته باشم آن شخص که در کتبر میلبسیو بنده گفت همین مسیو باور است و اگر همان است و بنده اشتباه نکرده ام ما باید باین مقدمات استخدام این شخص را قبول کنیم و آقایان هم تصدیق میفرمایند از نقطه نظر فنی و رفع احتیاج متخصصین لازم داریم و این شخص متخصص است مهندس است و اگر این شخص نیست و من اشتباه میکنم البته آقای مخبر توضیح میدهند آنوقت بنده اشکالی نخواهم داشت ولی در هر صورت در این اشکال باقی میمانم اگر هم آن موضوع نیست و موضوع دیگری است باز باید کمیسیون بودجه رد بکنند و کمیسیون خارجه راپرتش را بدهد و بنده باین راپرت از این نقطه نظر مخالفم زیرا کمیسیون خارجه از نقطه نظر ملیت رد نکرده چون می فرمایند از نقطه نظر عدم احتیاج کمیسیون بودجه باید تشخیص بدهد و رد بکنند بنابراین رأی هم نخواهم داد

حاج نصیر السلطنه مخبر کمیسیون خارجه - راجع بمسیو باور اطلاعاتی که

کمیسیون خارجه دارد این است که از قرار معلوم این شخص در مدرسه آمریکائی مستخدم بوده اخیراً در دائره مجاسبات کل مایه استخدام شده است (جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است) رئیس - مذاکرات کافی است ؟ گفتند کافی است رئیس رای میگیریم برابرت آقایانی که مفاد راپرت کمیسیون خارجه را تصویب می کنند قیام فرمایند (غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس تصویب شد (راپرت کمیسیون خارجه راجع به مسیولوسین اسکلیسی قرائت گردید کمیسیون خارجه لایحه ۳۱۷۷ دولت راجع با استخدام مسیو لوسین اسکلیسی برای اداره گمرک تحت مطالعه و دقت آورده استخدام مشارالیه را از نظر ملیت تصدیق نمایند رئیس - آقای آقامیرزا علی کازونی (اجازه) آقا میرزاعلی - بنده موافقم رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه) حاج شیخ اسدالله - همانطور که رئیس محترم کمیسیون خارجه توضیح دادند در کتبرات استخدام این اشخاص فقط و فقط از نقطه نظر عدم احتیاج است و همانطور که گفته شد فیراز متخصصین که اخیراً کتبرات شده اند سایر مستخدمین باید تماماً ایرانی باشند و بنده هم از این نقطه نظر موافقم و رفع اشکال بنده هم باشد (جمعی گفتند مذاکرات کافی است) رئیس مذاکرات کافی است گفته شد کافی است رای گرفته میشود آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (با کثرت قیام نمودند) تصویب شد (راپرت کمیسیون خارجه راجع با استخدام مسیو هوتن و دیلمسین در اداره گمرک تحت مطالعه و دقت آورده استخدام مشارالیه را از نقطه نظر ملیت تصدیق نمایند رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه) میرزا علی کازونی - بنده موافقم رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه) مستشار السلطنه - بنده متأسفانه با

این لایحه مخالف هستم مسیو هوتن و دیلمسین دونفر از مستخدمین بلژیکی هستند که تقریباً هجده بلکه بیست سال است که در اداره گمرکات مشغول خدمت هستند دیلمسین هم کسی است که در موقع تأسیس اداره بنده نمایانم با اینکه در چندی قبل لایحه بلژیکی ها در همین مجلس تصویب شد امروز به چه ملاحظه است و از نقطه نظر ملیت این دونفر را میخوانند رد کنند مخیر - آقای حاج شیخ اسدالله تکرار کردند و بطوری که رئیس محترم کمیسیون خارجه هم توضیح دادند این فرمولی است که در کمیسیون خارجه معمول است نه اینکه چون این شخص بلژیکی یا فرانسوی یا آمریکائی است رد کنند بلکه فقط و فقط از نقطه نظر اینست که ادارات دولتی بیش از این احتیاج بوجود مستخدمین خارجی ندارند و از این جهت آنها را رد میکنند و اینرا هم که آقای مستشار السلطنه فرمودند بنده ناچارم عرض کنم همان موقعی که لایحه پیشنهادی اتباع بلژیک از اداره گمرک بمجلس شورای ملی تقدیم شد با مراقبت نظر رئیس گمرک مرا کزی که برای آن اشخاصی لازم است در نظر گرفته و تشخیص داده شد که این عده برای گمرک لازم است و تصویب گردیده ولی عجلتاً چون اینها را لازم نمیدانستند رد کردند (جمعی گفتند - مذاکرات کافی است) رئیس - رای گرفته میشود برابرت آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند (جمع کثیری از نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد (راپرت کمیسیون خارجه کمیسیون خارجه راجع به مسیو واهرن کامف متوالیا قرائت شد) کمیسیون خارجه لایحه ۹۹۶۰ دولت را راجع با استخدام مسیو واهرن کامف بلژیکی بمستند و شجیست تحت مطالعه و دقت آورده استخدام مستخدم مر بوررا از نظر ملیت تصدیق مینماید کمیسیون بودجه لایحه ۹۹۴۵ وزارت مالیه راجع به تجدید کتبرات مسیو واهرن کامف تحت مطالعه و دقت در آورده چون تجدید کتبرات مشارالیه را لازم نمیدانند لایحه مر بورره را با کثرت رد نمودند راپرت آنرا به عرض مجلس مقدس میرساند رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه) آقا سید فاضل - بنده با راپرت کمیسیون بودجه موافقم مخالف هست ؟ رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه) مستشار السلطنه - بنده اجازه نخواستم مخالفی نیست

رئیس - آقای سلیمان میرزا (اجازه) سلیمان میرزا - بنده موافقم رئیس - آقای سهام السلطان مخالفید ؟ سهام السلطان - بلی رئیس فرمایند سهام السلطان - بنده از فراری که شنیدم این مهندس در مدرسه رنگرزی است و مدرسه رنگرزی را که عجلتاً در طهران است همین شخص اداره کرده و تعلیم میدهد اگر برود گمان میکنم مدرسه رنگرزی خیلی بی ترتیب شود چون بنده معتقد هستم که باید به ارس صنعتی اهمیت داد و مخصوصاً رنگرزی خیلی مهم و طرف احتیاج مردم است لهذا عقیده بنده این است که باید کتبرات ایشان را تجدید کرد و از آن استفاده کرد و در این مدت هم از فراری که بنده شنیده ام شاگردانی هستند که تحصیل خوبی کرده و میکنند و این مدرسه واقماً برای ترتیب رنگهای ثابت و ترتیب قالی و رنگرزی بسیار نافع است در موضوع قالی خود ما میل داشتیم که رنگ جوهری موقوف شود رنگهای ثابت منتشر گردد یکی از آن اقدامات منوط بنگاه داشتن همین مدرسه است اگر این مدرسه هم از میان برود بنده گمان میکنم قدری سخته بمقصود ما وارد شود آقا سید فاضل - از قرار اطلاعاتی که بنده راجع باین شخص دارم گمان نمی باشم مدرسه رنگرزی را همانطور که فرمودند بنده هم موافقم لیکن بنده خیلی در اطراف این شخص تحقیقات کردم و آنچه فهمیدم این شخص نه تخصص دارد و نه محتاج باو هستیم (جمعی گفتند مذاکرات کافی است) رئیس - تصویب شد (راپرت کمیسیون خارجه کمیسیون خارجه راجع به مسیو واهرن کامف متوالیا قرائت شد) کمیسیون خارجه لایحه ۹۹۶۰ دولت را راجع با استخدام مسیو واهرن کامف بلژیکی بمستند و شجیست تحت مطالعه و دقت آورده استخدام مستخدم مر بوررا از نظر ملیت تصدیق مینماید کمیسیون بودجه لایحه ۹۹۴۵ وزارت مالیه راجع به تجدید کتبرات مسیو واهرن کامف تحت مطالعه و دقت در آورده چون تجدید کتبرات مشارالیه را لازم نمیدانند لایحه مر بورره را با کثرت رد نمودند راپرت آنرا به عرض مجلس مقدس میرساند رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه) آقا سید فاضل - بنده با راپرت کمیسیون بودجه موافقم مخالف هست ؟ رئیس - آقای مستشار السلطنه (اجازه) مستشار السلطنه - بنده اجازه نخواستم مخالفی نیست

حاج شیخ اسدالله - موافقم رئیس - آقای آقا میرزاعلی کازونی (اجازه) آقامیرزاعلی - بنده موافقم رئیس می نمایند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) رئیس - تصویب شد راپورت کمیسیون خارجه راجع به مسیو واهرن کامف و مسیومات و مسیوهای بشرح آتی قرائت شد : کمیسیون خارجه لایحه ۲۰۹۶ دولت راجع با استخدام مسیومات و مسیو واهرن کامف و مسیوهای را تحت مطالعه و دقت در آورده استخدام مشارالیه را از نقطه نظر ملیت تصدیق و تصویب نمی نماید مخیر - در اینجا یک توضیحی خدمت آقایان عرض می کنم و آن نقطه نظر سابق است که عرض شد ولسی چون مستشار آمریکائی در وزارت قوازه عامه مشغول مطالعاتی است برای ترتیباتی که در نظر دارند هستند و مطالعات هنوز تمام نشده این است که وزارت قوازه عامه برای ترتیبات خرابیها و طرق عمومی اینطور در نظر گرفته که اینها هم زیادی هستند مقتضی نیست بمانند رئیس رای گرفته می شود تا اینکه راپرت کمیسیون خارجه را تصویب میکنند قیام فرمایند (غالب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد (راپرت کمیسیون بودجه راجع به کمیسیون بودجه ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کتبرات دکتر منار را امضاء نماید) رئیس - آقای شیخ اسلام الله - بنده هم موافقم (گفتند - مخالفی نیست) رئیس - رای می گیریم برابرت کمیسیون بودجه آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد (راپرت کمیسیون بودجه راجع بمصارف انتخابات انتخابات بعضیون آتی قرائت شد) کمیسیون بودجه لایحه ۹۶۶ دولت را راجع با اضافه اعتبار برای مصارف انتخابات دوره پنجم تحت مطالعه و دقت در آورده ماده واحده ذیل را برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید : ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ پنج هزار تومان علاوه بر یکصد هزار تومان اعتبار سابق برای مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه بوزارت داخله اعتبار می دهد ولیکن اعتبار محل مزبور از صرفه جوئیهای خواهد بود که در سایر مخارج و پیش بینی شده دولت واقع شود و اضافه بر مخارج کل مملکتی که در بودجه هذله النسه مقرر شده نخواهد گردید رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه) آقامیرزاعلی - موافقم رئیس - مخالفی نیست ؟ (گفتند خیر) رای می گیریم باین راپرت با ورقه

مجلس خدمت کرده دولت تقاضا کرد که ما رای بدهیم کتراتی که مجلس تجدید کرده است از تاریخ انقضاء کتراتهای پیش باشد و کمیسیون بودجه موافقت نکرد و اینطور تصدیق کردند که تجدید کترات از موقع تصویب مجلس شورای ملی باشد و شرایط کترات هم همان شرایطی باشد که سابقاً ذکر شده است این بود نظر کمیسیون (گفتند - مذاکرات کافی است) رئیس - رای می گیریم بمفاد راپرت آقایانیکه مفاد راپرت کمیسیون را تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد راپرت دیگری است از طرف کمیسیون بودجه قرائت میشود (به مضمون ذیل قرائت شد) کمیسیون بودجه لایحه ۱۲۶۵ دولت راجع بمطالعه و دقت در آورده و نظر باینکه برخلاف قانون مصوب بمجلس شورای ملی راجع بهم اخذ مستمری و شهریه معاً است لذا کمیسیون لایحه مزبور را رد نموده و راپرت آنرا بمجلس مقدس تقدیم مینماید رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه) آقامیرزاعلی - بنده موافقم رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه) حاج شیخ اسدالله - بنده هم موافقم (گفتند - مخالفی نیست) رئیس - رای می گیریم برابرت کمیسیون بودجه آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد (راپرت کمیسیون بودجه راجع بمصارف انتخابات انتخابات بعضیون آتی قرائت شد) کمیسیون بودجه لایحه ۹۶۶ دولت را راجع با اضافه اعتبار برای مصارف انتخابات دوره پنجم تحت مطالعه و دقت در آورده ماده واحده ذیل را برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید : ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ پنج هزار تومان علاوه بر یکصد هزار تومان اعتبار سابق برای مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه بوزارت داخله اعتبار می دهد ولیکن اعتبار محل مزبور از صرفه جوئیهای خواهد بود که در سایر مخارج و پیش بینی شده دولت واقع شود و اضافه بر مخارج کل مملکتی که در بودجه هذله النسه مقرر شده نخواهد گردید رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه) آقامیرزاعلی - موافقم رئیس - مخالفی نیست ؟ (گفتند خیر) رای می گیریم باین راپرت با ورقه

آقایانی که تصویب می کنند ورقه سفید والا ورقه کبود خواهند داد (در این موقع اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد) ورقه سفید ۹۹ رئیس - عده حضار ۷۴ با کثرت پنجاه و نه رای تصویب شد (راپرت کمیسیون خارجه راجع بمسیومات بشرح ذیل قرائت شد) کمیسیون خارجه لایحه ۲۲۰ دولت را راجع با استخدام مسیومان رئیس مؤسسه پاستور تحت مطالعه و دقت در آورده استخدام مشارالیه را از نقطه نظر ملیت تصدیق می نماید (ایضاً راپرت کمیسیون بودجه راجع به دکتر منار به مضمون ذیل قرائت شد) کمیسیون بودجه لایحه ۲۲۰ دولت را راجع به کتبرات مسیومان رئیس مؤسسه پاستور تحت مطالعه و دقت در آورده و مواد ذیل را برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم می نماید : ماده اول - مجلس شورای ملی اجازه میدهد که دولت دکتر ژرف منار فرانسوی عضو انستیتو پاستور پاریس را برای مدت هفت سال از اول حمل ۱۳۰۲ برای ریاست مؤسسه پاستور دولت علیه ایران استخدام نماید ماده دوم - حقوق دکتر منار سابقاً پنجاه هزار تومان است و در دوازده قسط پرداخته خواهد شد ماده سوم - دولت مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کتبرات مستخدمین خارجه کمیسیون بودجه آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند) رئیس - تصویب شد (راپرت کمیسیون بودجه راجع بمصارف انتخابات انتخابات بعضیون آتی قرائت شد) کمیسیون بودجه لایحه ۹۶۶ دولت را راجع با اضافه اعتبار برای مصارف انتخابات دوره پنجم تحت مطالعه و دقت در آورده ماده واحده ذیل را برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید : ماده واحده - مجلس شورای ملی مبلغ پنج هزار تومان علاوه بر یکصد هزار تومان اعتبار سابق برای مصارف انتخابات دوره پنجم تقنینیه بوزارت داخله اعتبار می دهد ولیکن اعتبار محل مزبور از صرفه جوئیهای خواهد بود که در سایر مخارج و پیش بینی شده دولت واقع شود و اضافه بر مخارج کل مملکتی که در بودجه هذله النسه مقرر شده نخواهد گردید رئیس - آقای آقامیرزاعلی (اجازه) آقامیرزاعلی - موافقم رئیس - مخالفی نیست ؟ (گفتند خیر) رای می گیریم باین راپرت با ورقه

میخواهید که امثال بنده معنیش را نفهمند و بهیچ گفتگویی با ستور نبود این معقول نیست که اسم شخص که برای او علمت آن اسم را تغییر بدهند مثلاً پاستور در فارسی در انگلیسی در فرانسه در عجم در عرب همه پاستور است و این مطلب را هم اسباب دست کردند و حرفها زدند حتی یکی از رفقا گفتند کتر منار گفته است من میروم بمملکت خودم - گویم در یک مملکت من خدمت کرده ام که پاستور را همانخانه یا قهوه خانه میدانند و حال آنکه ایشان اگر در مملکت خودشان تشریف ببرند یک حرفهای بهتر از این دارند ممکن است در آنجا این حرف را بزنند بگویند باین رفته و چنده سال خدمت کردم و صد هزار تومان آنها را متضرر کردم هیچ کاری هم برای آنها نکردم (جمعی گفتند - خیر اینطور نیست) شیخ الاسلام - خلاصه بنده با استخدام جناب ایشان مخالفم بدو دلیل یکی اینکه ایشان از باقالاتی اقرار داد هستند و بطور معاوضات سیاسی ایشان را کتبرات کرده اند و باین مملکت تشریف آورده اند (بعضی گفتند - اینطور نیست) یکی هم بواسطه این است که ایرانی از جویدایشان هیچ نفعی نبرده است - می گویند ایشان رفع طاعون گای میکنند آیا چه وقت يك کارورایشان در تمام مملکت ایران از طاعون حفظ کرده و معالجه نموده؟ میگویند رفع طاعون از کوسفند میکند کدام يك کوسفند را در تمام این مدت ایشان معالجه کرده اند؟ میگویند از برای ملخها از کسبون درست میکنند که و با بکیرند آیا کدام يك از ملخها مرض و با کیرند؟ دولت که پول میدهد و تخم ملخها راجع میکند يك شخصی بود دره ۵ سال قبل که در اصفهان آبله می گویند و اسم او حاج عبدالله دلاک بود از آمدت تا بحال ۵۱ سال است و بنده خودم در نظر دارم که صد هزار اطفال را آبله کوبیده کدام يك از آنها آبله گرفته اند و یا از آبله تلف شده اند؟ و حالا که ایشان دوا برای این مرض درست کرده اند همین امسال در هدیه مر کروا طراف اطفالی که سال گذشته آبله آنها کوبیده شده از آبله مرده اند و حال آنکه سال قبل آبله ایشان را در محل آبله کوبی پاستور کوبیده بودند و کوفت میگویند سال یکم رتبه ۲ سال یکم رتبه ۳ سال یکم رتبه ۴ سال یکم رتبه ۵ و حال آنکه در ۵۱ سال قبل آبله خود بنده را همین حاج عباس دلاک کوبید و ابتدا تا کنون محتاج با بله کوبی ثانوی نشده ام بالاخره بنده وجود این اشخاص را برای مملکت غیر نافع و مضر میدانم و اگر هم بیکروزی به وجود این اشخاص محتاج شوم امروز آنروز نیست يك کارهای بهتر و لازم تر داریم دیگر اینکه میگویند ایشان يك کار دیگر میکنند و آن تجزیه است که اطباء هم تجزیه میکنند بنده خودم روز قبل در

مریضخانه وزیري بودم آنجا اسباب تجزیه در کمال خوبی و صحت بوده میدانند پس بنده دکتر است او اظهار کرد که این اسباب ها کامل و خوب است برای آبله و ابتدا در تجزیه هم محتاج باین ذیل اشخاص نیستیم بنده عقیده ام اینست که باید آبله کوبی مثل سابق شود که این اطفال نمیرند سلیمان میرزا - آقای شیخ الاسلام يك قسمتی بر گذشته به ترجمه يك لغتی این را که ایندفعه اصلاح کرده اند مؤسسه نوشته اند دیگر در این قسمت داخل نمیشوم حالا داخل می شوم در قسمتهای دیگر متأسفانه میفرمایند مشهدی عباس یا حاج عباس دلاک در پنجاه سال قبل ایشانرا آبله کوبیده پس د کتر منار وجودش لازم نیست این مطلب هیچ مربوط بهم نیست اوضاع ۵۰ سال پیش از این هم باز آن مشهدی عباس را لازم نداشته بجهت اینکه همان مشهدی عباس است که این همه مردم را کورو گرفتار معایب کرد و یار مردان و حالا هم نمی توانند از قیر بیرون بیایند و عرض حال از دست مشهدی عباسها بدهند و بگویند ما را کشته یا کور کرده و وجود مشهدی عباسها آنها را باین روزانداخته است میفرمایند تا بحال کدام کاو هارامعالجه کرده است؟ بنده نمیدانم آیا ممکن است کاو بیاید و مرض جانش با شما بدهد؟ امروز باین ترتیب انستیتو پاستور هیچکس نمی تواند اعتراض کند و یا اشکالی در کار های او نماید دفاع از او محتاج به صحبت های بنده و کسی دیگر نیست زیرا دنیا از او دفاع میکند امروز خدماتیکه انستیتو پاستور به نوع بشر میکند از حریت قابل تقدیر است چه انسانرا از امراض خلاص میکند و امراض مسریه حیوانات را مثل وبا و طاعون دفع مینماید و چه محصولات را برای نوع بشر حفظ میکند و اگر کوسفندی هم که سیاه زخم داشته معالجه کرده است و در قصابخانه سرار را بریده اند حاضر نیست شهادت بدهد سایر خدمات انستیتو پاستور هم معلوم است و اگر در اصفهان یکمده مرده اند هلش اینست که دائره انستیتو پاستور در تمام نقاط مملکت نیست و اگر در همه جاشعبات آنرا امتداد دهیم آنوقت خواهیم دید که چقدر از تلفات ما کم می شود و اگر وسائل حفظ الصحه را در همه جا توسعه بدهیم آن وقت می بینیم که جمعیت ما چقدر زیاد می شود اگر تقمی هست از اینست که شعبات این مؤسسه هنوز در تمام مملکت تأسیس نشده و باید سعی کرد که شعبات این اداره در تمام مملکت باشد و قطع نظر از این ترتیب انستیتو پاستور از نقطه نظر تجارتي هم برای ما مفید است زیرا پس از آنکه در داخله مملکت ما سرم های مختلف را

اداره و تشکیل شعبات آن در تمام ایران يك بدل توجهی بفرمایند و این قدم سعادت را برای مملکت بردارند و قلب بنده مطمئن است و با يك وجدان پاکي در این باب رأی خواهیم داد.

وزیر مالیه همانطور که میفرمایند این اقدام رادولت در نظر داشته دارد و ضمناً از حضرت والا شاهزاده فرمانفرما تشکر میکنم که واقفاً اینجاساماعت کردند و دولت هم پس از آنکه دیدند ایشان ده هزار تومان دارند پانزده هزار تومان تصویب کردند از اعتبار دولت داده شود و انشاءالله امسال استیو باستور دارای نتایج خوبی خواهد بود و در صد تومسه او هم خواهیم بود الا اینکه این امر تدریجی است و اسباب اورا هم یکمرتبه نمیتوانیم و تدریجاً از حیث اشخاص و مالیه باید اسباب فراهم شود.

(جمعی گفتند - صحیح است)

رئیس - رأی میگیریم باین سه ماده .

آقایانیکه تصویب میکنند ورقه سفید سفید میدهند .

(اخذوا استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد):

عده حضار ۷۳ ورقه سفید (علامت قبول) ۶۷ .

رئیس - عده حضار (۷۳) بعد (۶۷) رأی تصویب شد . بالاخره لایحه استقرار باید یکجا مراجعه شود؟ بکمسیون بودجه و خارجه؟ (گفته شد - صحیح است)

رئیس - کمسیون بودجه و خارجه باید معاباهم بنشینند و رأی بدهند؟

(از طرف نمایندگان - بلی)

رئیس - در این باب مخالفتی نیست؟ (گفته شد - خیر)

جلسه آتیه امروز دو ساعت و نیم قبل از غروب خواهد بود .

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس مؤتمن الملک

جلسه ۲۹۳

صورت مشروح مجلس

لیله جمعه ۳۲ جوزا

۱۳۰۲ مطابق ششم ذی قعدة ۱۳۴۱

(مجلس نیمساعت از شب گذشته در تحت ریاست آقای مدرس نایب رئیس تشکیل گردید)

صورت مجلس: يوم چهارشنبه ۳۰ جوزا را آقای امیر ناصر قرائت نمودند

نایب رئیس - در صورت جلسه فرمایشی نیست؟

(اظهاری نشد)

نایب رئیس - صورت جلسه تصویب شد عجالتاً سه مسئله جزع دستور است اول خبر کمسیون بودجه راجع ببودجه های مملکتی دوم خبر کمسیون عدلیه راجع بقانون جزاء سوم خبر کمسیون بودجه خارجه

راجع باستقرار .

خبر کمسیون بودجه راجع ببودجه های مملکتی مطرح است .

(لایحه مزبور بشرح ذیل قرائت شد)

کمسیون بودجه در ضمن جلسات عدیده بودجه های جزوی را که از طرف وزارتخانه های مختلفه در تعقیب اجرای قانون بودجه هذالسنه ۱۳۰۲ به مجلس شورای ملی تقدیم خود را ذیلاً بمرض مجلس مقدس میرساند .

اقلاً تمام بودجه هائی که تقدیم شده است باستثنای بودجه وزارت پست و تلگراف مطابق با اعتباری است که ضمن قانون بودجه هذالسنه تصویب شده است و علت اینکه وزارت پست و تلگراف نتوانسته است در بودجه خود حدود اعتبار مصوبه را رعایت نماید این است که وزارتخانه مزبور مجبور شده است بودجه اداره حمل و نقل دولتی را جزو بودجه خود قرار دهد و حال آنکه در موقع تهیه پیشنهاد قانون بودجه هذالسنه نظر دولت بر این بوده است که برای اداره حمل و نقل دولتی بودجه مستقل تهیه نماید ولیکن در ثانی نظر با اجرای اصل کاملیت بودجه از اجرای این مقصود صرف نظر نموده و بودجه اداره مزبور هم جزو بودجه خود وزارت خانه شده است و بنا بر این کمسیون بودجه پیشنهادی وزارت پست و تلگراف را که از حد اعتبار قانونی تجاوز کرده بود رد نموده و ثانیاً بودجه مزبور بانظر رئیس کل مالیه تنظیم یافت و فعلاً فقط معادل یکصد و بیست هزار تومان باید باعتبار بدوی وزارت پست و تلگراف اضافه شود ولیکن نظر باینکه بودجه کل مملکت در حدود عایدات معینی بترتیب داده شده و برای این اضافه خرج فعلاً محلی موجود نیست لذا با موافقت نظر رئیس کل مالیه کمسیون تصویب نموده است که به دولت اجازه داده شود مبلغ یکصد و بیست هزار تومان از اعتباری که برای مخارج پیش بینی نشده تصویب شده است ببودجه وزارت پست و تلگراف اضافه نماید .

ثانیاً در بودجه های وزارت خانه ها چنانچه در قانون بودجه اعتباری مقید شده بود سعی کامل برای تطبیق با قانون استخدام بعمل آمده است ولی متأسفانه بواسطه عسرت مالیه و اشکال حفظ حدود اعتبارات مصوبه بعضی از وزارتخانه ها مجبوراً حقوق پارساله را عیناً مقرر داشته و از اینجهت رعایت قانون استخدام بطور کامل میسر نشده است .

کمسیون بودجه این عدم انطباق را چون برای حفظ توازن خرج و دخل مملکتی بوده است مورد ایراد ندانسته و با حفظ این نکته که این تفاوت حقوق در هذالسنه تأثیری در رتبه های قانونی مستخدمین و تشکیلات کشوری نخواهد داشت از مجلس شورای ملی تصویب نظر فرجه

کمسیون را تقاضا نموده و مواد ذیل را برای تصویب پیشنهاد مینماید .

ماده اول - نظر بوصول بودجه های جزو وزارتخانه های مختلفه که بموجب ماده سوم قانون بودجه هذالسنه ۱۳۰۲ تصریح شده است وزارت مالیه مجاز است که اعتبارات مصوبه را تا آخر هذالسنه موافق قانون مزبور پرداخت نماید .

ماده دوم - علاوه بر مبلغ یکمیلیون و پانصد هزار تومان که مطابق قانون بودجه هذالسنه وزارت پست و تلگراف اعتبار داده شده است مبلغ یکصد و بیست هزار تومان دیگر بوزارت خانه مزبور اعتبار داده میشود و محل آن از اعتباری خواهد بود که برای مخارج پیش بینی نشده دولت بموجب ماده ۱۵ قانون بودجه هذالسنه تصویب شده است .

ماده سوم - حقوق تقاعد و انتظار خدمت مستخدمین دولتی که مشمول قانون استخدام کشوری هستند و در بودجه های جزو حقوقی برای آنها منظور شده باید مأخذ و میزان آن مطابق مقررات مواد قانون مزبور باشد و وزارت مالیه مأمور رسیدگی باین افلام و مطابقت آنها با قانون است .

نایب رئیس - لایحه مشتمل بر سه ماده است . ابتدا شروع میکنیم در شور کلیات .

آقای آصف الممالک (اجازه)

آصف الممالک - اگر چه بنده در کمسیون نسبت بسهم خود شریک در رأی بودم ولیکن در همانجا هم نسبت بیک قسمت از بودجه مخالفت خودم را اظهار کردم و آن قسمت بودجه وزارت داخله است .

حالا بنده نمیخواهم وارد شوم در اینکه بودجه وزارت داخله طوری نوشته شده است که بقرینه بنده قابل اجری نیست زیرا اجرای آن با دولت و وزارت داخله است ولی نسبت بعدم تناسب و تبعیضاتی که در آن بودجه مخصوصاً راجع بکرمان هست مخالفت خود را عرض میکنم .

کرمان یکی از ایالات مهم ایران است و همه آقایان هم تصدیق میفرمایند که یکی از چهار ایالت ایران است .

در این بودجه برای کرمان از هر جهت سی و یک هزار تومان تصویب شده است در صورتیکه برای ولایات درجه اول ازینجهت الی شصت هزار تومان تصویب شده نمیدانم نظر کمسیون از این تبعیض چه بوده است .

بنده یقین دارم این بودجه برای حکمران کرمان تولید زحمت خواهد کرد باینجهت است که قبلاً اعتراض خود را عرض کرده و نسبت باین بودجه نمیتوانم موافقت نمایم .

نایب رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - گرچه فرمایشاتی را که آقای آصف الممالک فرمودند تصدیق

میکنم که کاملاً نتوانسته اند بودجه ها را بقسمی که منظور نظر مجلس شورای ملی بوده است مرتب کنند لیکن قسمت عمده عدم موفقیت اینست که وجه اعتباری که به وزارتخانه ها داده شده وافی برای انجام مقصود نبوده است و منحصر بوزارت داخله نیست غالب وزارتخانه ها همین حال را دارند و بهر يك از بودجه هائی که ملاحظه فرمائید می بینید آن بودجه که محل نظر نمایندگان است این بودجه نیست مثلاً در بودجه عدلیه وقتی من مراجعه کردم دیدم خیلی ناقص است در خیلی از قسمتهای مملکت تشکیلات عدلیه نیست همین طور در بعضی از بودجه های دیگر که مخصوصاً دیدم ناقص است اما فعلاً وقتی برای اینکه مجلس رسیدگی در بودجه ها نماید و ناقص آنها را تکمیل کند نیست و چون وقت برای مجلس باقی نیست بودجه هائی که وزارتخانه ها بنظر خودشان نوشته بودند می گفتند بهتر از آن ما نمیتوانستیم بنویسیم و انصافاً هم حق با آنها بود مجبوریم تصویب کنیم و فکر بکنند اگر بخوایم آن بودجه را رد کنیم چه خواهد شد .

در صورتیکه خود مجلس رأی داده است پس از اینکه بودجه های جزو وزارتخانه بمجلس آمد وزارت خانه ها حق دارند در هر ماهی يك دوازدهم از محل اعتبار رادریافت کرده و بمصرف برسانند و برای اینکه مجلس شورای ملی هم از نظریات کمسیون اطلاع داشته باشد کمسیون نظریات خود را تحت این راپرت تقدیم مجلس کرده و اگر بنا باشد امروز این بودجه ها رد شود تصور می کنم چون وقتی برای مجلس نیست وزارت خانه ها دچار اشکالات سختی شوند و ما عجالتاً چاره نداریم جز اینکه همین بودجه ها را تصویب کنیم و راه علاجی غیر از این نیست .

نایب رئیس - آقای وکیل الملک مخالفید؟

وکیل الملک - بنده با يك قسمت از بیانات آقای حاج شیخ اسدالله موافقم ولی در ابتدای مشروطیت يك حقوقی برای حکام ولایات نبود و بعد از مشروطیت متدرجاً يك حقوق مرتبی برای هر کدام از حکام معین شد . امروز ترتیب حکام طوری است که وقتی مأمور یکی از ایالات و ولایات میشود بر تمام روسای ادارات ریاست دارند و این ترتیب عجالتاً در موضوع حکام است و از این نقطه نظر هر کدام يك مخارج زیادی دارند در سنوات گذشته مخصوصاً پارساله برای ایالات تادوزار تومان و یک هزار و پانصد تومان حقوق معین می شد و حکام درجه اول ولایات هفتصد و پنجاه تومان و برای حکام درجه دوم چهارصد و پنجاه تومان حقوق معین می شد که نتوانند از مردم استفاده و غیر مشروع نمایند باینکه این ترتیب هنوز ترك نشده است و شاید هم خیلی طول داشته باشد

تاترک شود ولی بازم مجلس شورای ملی وهم اهالی ایالات و ولایات می توانستند اعتراض نمایند در صورتیکه بقدر کفایت حقوق از دولت می گیرند دیگر چرا ما باید چیزی بدهیم ولی عجالتاً بنده بطور علنی عرض می کنم با این ترتیب بودجه وزارت داخله اجازه صریح به حکام داده می شود که استفاده های غیر مشروع نمایند (جمعی از نمایندگان - اینطور نیست) حالا بنده عرض می کنم اگر فرمایشی دارید بعد بفرمائید عقیده بنده این است که با آقای رئیس الوزراه ترتیبی مقرر فرمایند که برای آتیه تولید اشکالی نشود و با اینکه اصلاً در موضوع حکام بهیچوجه تغییری داده نشود که بر گردند بخيال اولیه و حقوق معینی آنها هم عاید صندوق دولت شود . مخصوصاً شاید بعد از این دوره فترت طول کشید حکام هم آزاد باشند که هر چه می خواهند بکنند .

مخبر - اقلان بنده خواستم آقای وکیل الملک را تذکر بدهم . اینکه فرمودند با فرمایشات آقای حاج شیخ اسدالله موافقم اگر موافق بودند این فرمایشات را نمی فرمودند . تذکر دیگری که می خواهم بایشان بدهم این است که ما منتھی تا فردا ظهر بیشتر مجلس نداریم و فردا بعد از ظهر مجلس چهارم خاتمه پیدا میکند و چون کار هم زیاد است این است که عرض میکنم باید اظهارات را مختصر کرد و قبل از اینکه آقای رئیس الوزراه بفرمایند که در این موضوع چه خواهند کرد عرض میکنم هیچ کار نخواهند کرد فقط حاکم را از آن خواهند کرد و همیشه هم الزام ندارد که حکام دوازده تومانی با ایالات بروند ممکن است حکام چهارصد یا صد تومانی با ایالات بروند و این مسئله که بالاخره بعدها اینطور خواهد شد حالا اولش باشد

(جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است)

نایب رئیس - رأی می گیریم بکفایت مذاکرات . آقایانیکه کافی میدانند قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - معلوم می شود کافی است رأی میگیریم برای دخول در شور مواد آقایانی که تصویب میکنند قیام نمایند .

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . ماده اول قرائت میشود .

(شرح ذیل خوانده شد)

نظر بوصول بودجه های جزو وزارت خانه های مختلفه که بموجب ماده سوم قانون بودجه هذالسنه ۱۳۰۲ تصریح شده است وزارت مالیه مجاز است که اعتبارات مصوبه را تا آخر هذالسنه موافق قانون مزبور پرداخت نماید .

نایب رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله بنده موافقم ولی لازم است يك تذکره بدهم که این ماده ناقص است مطابق رأی که مجلس داده است وزارتخانه ها بعد از آنکه بودجه های تفصیلی خودشان را بمجلس فرستادند حق دارند يك دوازدهم از اعتبار مصوبه را در هر برجی دریافت دارند . این ماده هم اشاره بهمان رأی مجلس کرده است چون بودجه های جزو را بمجلس آورده اند حق دارند که دوازدهم اعتبار مصوبه را دریافت نمایند ولی بودجه های جزوی را که فعلاً بمجلس فرستاده اند مانعی توانیم تصدیق کنیم برای اینکه ممکن است همانطوریکه بعضی از آقایان فرمودند رئیس مالیه که هنوز توافق نظر پیدا نکرده است .

نصرت الدوله اینطور نیست .

حاج شیخ اسدالله ممکن است بواسطه اختلاف نظریکه با این بودجه هست یا فرضاً اختلاف نظریکه نباشد دولت باید آزاد باشد که بتواند در بعضی مواقع با موافقت نظر رئیس مالیه تغییر و تبدیل در بودجه ها بدهد و اگر ما بگوئیم این بودجه های جزئی که آمده رسمیت دارد بعد از این دولت نسبت به هیچیک از اقلام آن نمیتواند تصرفاتی بکند و چون بنده عقیده ام این است که بواسطه يك پیش آمدهائی دولت مجبور خواهد بود که بعد از این اقلام این بودجه ها با توافق نظر رئیس مالیه تصرفاتی بکند بهتر این است که دست دولت را باز بگذاریم و تصور میکنم اغلب آقایان هم با این عقیده بنده همراه باشند .

مخبر - برای تذکر آقایان ماده ۳ قانون بودجه برامی بخوانم و بپرداخت یک دوازدهم ماهیانه از اعتبار مصوبه در فقرات ۵ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۸ ماده اول موکول بتقدیم بودجه های تفصیلی آن بمجلس و صدور اجازه ثانوی است بودجه تفصیلی که در این ماده قید شده است باید متضمن کلیه مخارج و حقوق هذالسنه هر وزارت خانه و مطابق با قانون استخدام باشد این بودجه تفصیلی که در این ماده قیدی شده باید متضمن کلیه مخارج و حقوق هذالسنه هر وزارت خانه و مطابق با قانون استخدام باشد این ماده مقید کرده است پرداخت یک دوازدهم را باینکه بودجه ها که بمجلس میاید بایستی متضمن تمام مخارج و وقتی این بودجه را فرستادند حق دریافت یک دوازدهم را دارند و مطابق این ماده که بتصویب مجلس رسیده است پس از فرستادن این بودجه ها دولت در حدود قانون . . . اسباب عمومی حق دخالت در بودجه را ندارند ثانیاً این مسئله را که میفرمایند راجع بوزارت داخله خود بنده هم تصدیق دارم و مخصوصاً در کمسیون با آقای وکیل وزارت داخله مذاکره کردم